

POST I SEĆANJE

Nedavno sam od Ace Singera saznao zašto on na Jom kipur posti. Zbog čega, iako nije pobožan, tog dana, držeći se prastarih jevrejskih propisa, ništa ne jede i ne pije. Njegova priča, kratka i jednostavna, takva je da sam morao da je zabeležim i to upravo onako kako mi je on, dok smo vraćajući se iz sinagoge išli nekadašnjom Kosmajskom ulicom, ispričao. Zabeležio sam samo ono što mi je on govorio, jer moja pitanja u tom razgovoru nisu važna:

„... Bio sam u Aušvicu i drugim nemačkim logorima. Ti znaš koliko je ljudi tamo ubijeno. Ubijali su u gasnim komorama, ubijali metkom i ubijali glađu... Davali su nam neke splachine od trulog krompira ili repe, pa je i toga bilo tako malo da su ljudi masovno umirali od gladi. Jedino je na Jom kipur hrana bila nešto bolja i obilnija...“

„Pitaš zašto? Pa zato što su Nemci znali da Jevreji tog dana poste, da tog dana neće ništa jesti. I to je bila jedna vrsta torture.

Religiozni Jevreji su čak i u logoru na Jom kipur postili. Poneki religiozni su ipak tog dana uzimali svoje sledovanje i trgovali. Kako trgovali! Davali su hranu onima koji nisu pobožni, a od njih bi, sledećeg dana, dobijali mali komadić, nazvan dnevno sledovanje hleba... To su nazivali trgovinom, a zapravo i nije bila trgovina... I meni je jedan, još se sećam njegovog imena, zvao se Farkaš, bio je iz Munkučeva, tog dana, na Jom kipur, ponudio svoje sledovanje hrane. Bio sam, kao i svi logoraši, gladan, nisam bio religiozan i uzeo sam, ali sam pitao šta, zauzvrat, traži. Rekao mi je da on ne traži ništa, samo bi voleo da ja, ako ostanem živ, kad se rat završi, počnem da postim. Da, da počnem da postim na Jom kipur...“

„...On je već onda bio slab i veoma iscrpljen, ne verujem da je preživeo. Ja sam nekako preživeo, vratio sam se kući i od tada, evo prošlo je već pedeset godina, ovo je pedeset i prva, otkako na Jom kipur ne jedem i ne pijem ništa. Tog dana postim. To je moj dug prema njemu i svima koji se nisu vratili...“

„Ne, nije mi teško, ja tog dana ne jedem i sećam se...“

Aleksandar Ajzinberg
Na Jom kipur 1996.